UDC 378.147:004

DOI: 10.31470/2415-3729-2019-10-111-126

Criteria of the Formation of the Future Automobile Engineering Bachelors' Professional Competence to Use Information and Communications Technologies

Artem Korehov

Senior Lecturer in the Department of Vehicles and Special Engineering
National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine named
after Bohdan Khmelnytskyi

✉ 46, Shevchenko Str., Khmelnytskyi, Ukraine, 29000

E-mail: frei2007@ukr.net

ORCID: 0000-0002-0953-2690

Date of receipt of the article: September 28, 2019

Article accepted for publication: December 02, 2019

Критерії сформованості професійної готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування інформаційно-комунікаційних технологій

Артем Олександрович Корєхов

старший викладач кафедри транспортних засобів та спеціальної
техніки

Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Б. Хмельницького,

✉ вул. Шевченка, 46, Хмельницький, Україна, 29000

Дата надходження статті: 28 вересня 2019 р.

Стаття прийнята до друку: 02 грудня 2019 р.

Abstract

The article presents the criteria which were determined with the aim of seeking to improve the efficiency of forming the professional

readiness of future automobile engineering bachelors in the system of activity of the State Border Guard Service of Ukraine (SBGSU). The benefit of the study is that a number of criteria have been identified which, in our opinion, are capable of testing the effectiveness of the proposed solutions in the education organizing process. Moreover by the method of experts (the employees of the Department of Vehicles and Special Engineering) evaluation, the following criteria were determined as motivational, activity-communication, reflexive, cognitive. The complex of criteria has been formed taking into account the specifics of training at a military higher education institution based on the educational process analysis. The article determines that the use of information and communications technologies by the future bachelors-border guards of automobile engineering requires the formation of specific components of the appropriate readiness. Many specific requirements have been put forward for future specialists, both for a personality and the content of their activity, so a majority of the given qualities are necessary for these technologies application in the border units of the SBGSU. When defining the complex, the experience of the scientific-pedagogical staff of a military higher education institution was used, as well as the job descriptions of future automobile engineering bachelors in the area of the border agency responsibility. The obtained complex of criteria provides an opportunity to form organizational and pedagogical conditions for the future automobile engineering bachelors' development with the adjustment of the educational process content by intensification and introduction of intense activity with the ICTs usage. It is established that the validity of the proposed model of the future automobile engineering bachelors' readiness to use ICTs in a professional activity is possible to check with the help of a complex of criteria and to evaluate the effectiveness of the proposed solutions during training.

Key words: criteria of formation, professional competence, bachelors of automobile engineering, information and communications technologies, higher military educational establishment.

References

1. Balovsiak, N.V. (2006). *Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti maibutnoho ekonomista v protsesi profesiinoi pidhotovky [Formation of the future economist's informational competence in the process of professional training]*. Kyiv [in Ukrainian].

2. Chubuk, R.V. (2008). Kryterii, pokaznyky ta rivni profesiinoi kompetentnosti sotsialnykh pedahohiv [Criteria, indicators of the professional competencies of social teachers]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia» – Scientific notes of the National University of Ostrozka Academy*, 11, 255–256 [in Ukrainian].

3. Biletska, H.A. (2014). Kryterii, pokaznyky y rivni sformovanosti pryrodnycho-naukovoï kompetentnosti maibutnykh ekolohiv [Criteria, indicators and levels of the future ecologists' nature-science competence formation]. *Osvita ta pedahohichna nauka – Education and pedagogical science*. (Vol. № 2 (163). p.19). Luhansk. [in Ukrainian].

4. Morozova, K.O. (2014). Pokaznyky, rivni rozvytku informatsiino-komunikatsiinykh kompetentnosti mahistrantiv [Indicators, levels of the development of the masters' information and community competencies]. *Science and education a new dimension. pedagogy and psychology*, II (8), 116 [in Ukrainian].

5. Torichnyi, O.V. (2015). *Teoretyko-metodychni zasady formuvannia viiskovo-spetsialnoi kompetentnosti maibutnykh ofitseriv-prykordonnykiv u protsesi navchannia. [Theoretical and methodological foundations for the formation of the future officers-border guards' special military competency in the learning process]*. Khmelnytsky [in Ukrainian].

6. Budnyk, S.M. (2006). *Formuvannia profesiinoi hotovnosti ofitseriv-prykordonnykiv do tvorchoho vyrishennia zavdan upravlinskoi diialnosti [Formation of the professional readiness of officers-border guards to creatively solve management problems]*. *Extended abstract of candidate's thesis*. Khmelnytsky [in Ukrainian].

Вступ

Процес навчання майбутніх бакалаврів автосправи із застосуванням сучасних методів, що базуються на основі інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) орієнтований, перш за все, на технології, що підвищують продуктивність праці, здатності швидко прийняти рішення та можливості якісно виконати поставлені завдання. В ході навчання у військовому закладі вищої освіти (ВЗВО), майбутніх бакалаврів автосправи не тільки знайомлять з можливостями сучасних інформаційних програм, а формують нові можливості для опанування новітніх технологій роботи, що забезпечують виконання посадових обов'язків, аналізу даних, роботі у мережі, способів збереження інформації з обмеженим доступом, створення проектів, планування діяльності, розвивати кругозір тощо. Інформаційний розвиток суспільства спонукає до швидкого перегляду змісту освітнього процесу, адже застарілі форми і методи навчання знижують якість випускників, яким важко адаптуватись у сучасному світі технологій.

Зважаючи на те, що аналіз відгуків про офіцерів-випускників НАДПСУ із органів охорони державного кордону на випускників, які закінчили ВЗВО в період з 2014–2019 роки, загалом і в цілому вони є позитивними, але існує низка недоліків, щодо осучаснення змісту освіти у відповідності до міжнародних стандартів. Тому, дослідження було спрямоване на посилення використання ІТК у навальному процесі для формування високих показників інформаційної культури.

Саме ефективне формування ІТК надає можливість вирішити низку проблем, зумовлених недостатнім розвитком у випускників окремих якостей, що реалізують сучасну інформаційну складову, зокрема, для їх ефективної діяльності та розвитку необхідно інтенсифікувати діяльність у навчальному процесі для посилення наступних якостей: емоційно-вольової стійкості, мотивації до пізнання, саморозвитку, вмілому поєднанні новітніх інформаційних систем, застосуван-

ню інформаційних баз даних, раціоналізації способів обробки інформації, вміння видозмінювати інформаційні системи на альтернативні, свідомості, контролю над власною діяльністю, розвитку патріотичних характеристик, моралі, тощо.

Крім того, враховуючи, що освіта в Україні інтенсивно реформується, актуальним є дослідження, що відповідає сучасним тенденціям забезпечення якості освіти. Професійне становлення головне завдання, яке повинно бути вирішено в процесі навчання фахових дисциплін. Інформатизація освіти є вимогою сьогодення, для забезпечення конкуренції на ринку праці, а тому при підготовці майбутніх бакалаврів автосправи прикордонного відомства необхідно. Тому, узагальнивши проблемні питання, **метою статті** є визначення комплексу критеріїв оцінки дієвості умов та моделі можливості сформуваності професійної готовності майбутніх бакалаврів автосправи в системі діяльності Державної прикордонної служби України до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

Матеріал і методи досліджень

З метою пошуку раціонального підтвердження доцільності дослідження та перевірки дієвості запропонованих рішень під час дослідження проблеми було використано наступні методи:

теоретичні – аналіз, порівняння;

моделювання – з метою уточнення сутності застосування інформаційно-комунікаційних технологій в процесі навчання;

емпіричні – педагогічне спостереження, тестування, анкетування, опитування, бесіда;

метод «Дельфі» – метод групових експертних оцінок.

Результати та їх обговорення

На сучасному етапі розвитку суспільства майбутні бакалаври автосправи прикордонних підрозділів повинні бути наділені особистісними якостями, знаннями, уміннями, навичками, необхідними для ефективного становлення на посадах та розвитку професійних якостей, що відповідають вимогам

сьогодення. Однією з умов успішності формування таких якостей, є моніторинг показників цього процесу впродовж усього періоду їхнього навчання. А відтак, необхідно визначити відповідні критерії. Низька дослідників акцентують увагу на критеріях сформованості професійної готовності. Проблеми пов'язані з критеріями сформованості професійної готовності досліджували: В. Болотов, Н. Бібік, Г. Білецька, І. Когут, О. Пометун, В. Петрук, С. Савченко, Р. Чубук, та ряд інших вітчизняних та закордонних дослідників.

Визначення поняттю критерії – як, якості, властивості, ознаки об'єкта, що вивчається, які дають можливість зробити висновки про стан і рівень його сформованості та розвитку надає Н. Баловсяк: «показники - це кількісні та якісні характеристики сформованості кожної якості, властивості, ознаки об'єкту, котрий вивчається, тобто міра (ступінь) сформованості того чи іншого критерію» (Баловсяк, 2006).

В процесі порівняння наукової літератури встановлено, що критеріями сформованості означеної готовності Р. Чубук обрав наступні критерії, що здатні реалізувати вимоги, що ставляться перед майбутніми випускниками:

когнітивний – оволодіння системою загальнонаукових, психологічних, соціально-педагогічних та інших спеціально-професійних знань, які необхідні майбутньому соціальному педагогу для реалізації професійних функцій під час роботи зі студентською молоддю;

діяльнісний – оволодіння сукупністю соціально-педагогічних вмінь та навичок, які виробляються шляхом застосування різних прийомів і способів соціально-педагогічної взаємодії. При цьому професійні знання тісно пов'язані з професійними вміннями та реалізуються у практичній діяльності соціальних педагогів.

особистісний – наявність сформованих особистісно-професійних якостей соціального педагога, під якими розуміються психологічні характеристики (емоційна врівноваженість, низька тривожність, творче мислення, послідовність у діях,

наполегливість, уважність), морально-етичні (відповідальність, гуманність, справедливість, тактовність, доброта емпатійність), психолого-педагогічні (комунікабельність, оптимізм) та психоаналітичні (адекватна самооцінка, прагнення до самовдосконалення) якості, які повинні бути стійкими, суттєвими, адекватними, позитивно впливати на успішність його діяльності та здатність продуктивно функціонувати у системі міжособистісних відносин (Чубук, 2008:255-256).

У своїх дослідженнях Г. Білецька також виділяє критерії, що і Р. Чубук, але акцентує увагу, що в системі підготовки необхідно виділяти мотиваційний критерій – сукупність мотивів, що спонукає студента до вивчення природничо-наукових дисциплін, ставлення до них як до необхідних у подальшій професійній підготовці і практичній діяльності; мотиви, що спонукають до природоохоронної діяльності (Білецька, 2014:19).

У дослідженнях К. Морозова виділяється інформаційно-комунікаційну компетентність магістрантів, як систему з трьох основних компонентів, які передбачають володіння визначеними знаннями та вміннями, а також наявність власних ставлень та досвіду: мотиваційний компонент когнітивний компонент, діяльнісно-креативний компонент (Морозова, 2014:116).

У структурі підготовки майбутніх бакалаврів автосправи у ВЗВО критерії, що застосовують дослідники, не в повній мірі відображають критерії сформованості професійних компетентностей до застосування інформаційно-комунікаційних технологій, а лише відображають окремі аспекти що притаманні підготовці фахівців. В процесі моделювання професійних обов'язків, нами визначено що критерії, які визначали дослідники вузько направлені та здатні реалізувати показники якості випускника галузі, що досліджували. У свою чергу процес підготовки майбутніх бакалаврів у ВЗВО істотно відрізняється від підготовки у ЗВО, а тому існує потреба узагальнити способи оцінки кількісних та якісних показників готовності до застосування ІКТ у професійній діяльності. В процесі педагогічного

спостереження, тестування та анкетування майбутніх випускників встановлено, що рівень готовності до автономної роботи у підрозділах охорони кордону досить низький, адже майбутні бакалаври автосправи з труднощами виконують окремі елементарні операції при використанні інформаційних систем ГАРТ-1, інформаційних баз даних, систем організації технічного обслуговування автомобілів із застосуванням баз даних ElsaWin, BoschESI тощо. Під час моделювання, майбутні бакалаври автосправи виконували завдання, що пов'язані із застосуванням ІКТ в контексті посадових обов'язків. Під час аналізу статистичних даних, встановлено, що існує потреба у корегуванні змісту навчального матеріалу та робочих програм навчальних дисциплін.

Дослідження проводилось на базі кафедри транспортних засобів та спеціальної техніки НАДПСУ, де задано науково-педагогічний склад кафедр для визначення найбільш точної інформації про стан підготовки майбутніх бакалаврів автосправи та застосування ІКТ для забезпечення високих показників інформаційної культури та подальшої готовності до застосування ІКТ у професійній діяльності. Для виявлення особливостей у підготовці майбутніх бакалаврів автосправи та визначення показників оцінки її рівня нами застосовувався метод групових експертних оцінок (метод «Дельфі»), який ґрунтується на формуванні груп експертів, що здатні забезпечити якісний аналіз результатів. Відбір експертів почався зі складання списку компетентних у досліджуваній галузі осіб. Загалом, до проведення експерименту залучено 1 доктор наук, 7 кандидатів наук, 4 – викладача без наукового ступеня. При аналізі результатів дослідження встановлено, що модель готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності, доцільно оцінювати за трьома рівнями сформованості: низький, середній, високий, які перевіряються за допомогою комплексу критеріїв, які притаманні специфіці підготовки у ВЗВО.

Критеріями сформованості готовності майбутніх бакалаврів-прикордонників автосправи до застосування ІКТ у професійній

діяльності, які розкриваються через якісні властивості – показники є: *мотиваційний; діяльнісно-комунікативний; когнітивно-гностичний; рефлексивний.*

Рівнями сформованості готовності майбутніх бакалаврів-прикордонників автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності визначено: *низький, середній, високий.* За допомогою комплексу критеріїв можна оцінити стан і рівень його сформованості та розвитку майбутніх бакалаврів автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності.

Рис.1 Критерії сформованості професійної готовності до застосування ІКТ

Мотиваційний критерій готовності майбутніх офіцерів автосправи прикордонної служби до застосування ІКТ містить у собі установки, потреби, інтереси, прагнення здійснювати професійну діяльність, зокрема застосовувати інформаційно-комунікаційні технології. В його основі лежить професійна спрямованість (прагнення особистості фахівця використати власні знання в професійній діяльності), що свідчить про пози-

тивне ставлення до професійної сфери, інтереси до неї, прагнення самовдосконалюватись тощо.

До цього компоненту належать такі елементи як: вольові характеристики, почуття, що становлять основу успішного перебігу і результативності діяльності офіцера автосправи прикордонної служби; самовладання, психоемоційний тонус, рішучість, сприйнятливість, цілеспрямованість та наполегливість, самокритичність, ініціативність, самостійність.

Наступним компонентом готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до застосування інформаційно-комунікаційних технологій є когнітивний. Цей компонент передбачає наявність системи знань, необхідних для ефективної діяльності, забезпечення професійного змісту діяльності, високий рівень здатності до освітньої діяльності та спрямованість на оволодіння знаннями щодо застосування ІКТ. Знання це основний освітній елемент, що є результатом пізнавального процесу. Важливим аспектом знань є зв'язок із соціальним оптимізмом, що надає впевненості в майбутній діяльності. Когнітивний компонент поєднує всю сукупність знань необхідних майбутнім офіцерам автосправи прикордонної служби для здійснення успішної професійної діяльності. В основі когнітивного компоненту включено процеси, що виконують роль внутрішніх регуляторів у професійній діяльності, завдяки яким особистість сприймає, оцінює, систематизує та відтворює певну інформацію.

До когнітивного компоненту готовності майбутніх офіцерів автосправи прикордонної служби до застосування інформаційно-комунікаційних технологій необхідно віднести спеціальні та професійні знання, а також гуманітарні знання. Це є той обсяг знань, що спрямовані на оволодіння специфікою діяльності офіцерами автосправи, а також до застосування інформаційно-комунікаційних технологій.

Наступним компонентом є діяльнісно-комунікаційний компонент готовності майбутніх офіцерів автосправи прикордонної служби до застосування інформаційно-комунікаційних

технологій. Вміння і навички є основними елементами загальної системи функціонування ДПСУ. Діяльнісно-комунікаційний компонент покликаний забезпечувати результативність управлінських процесів, зокрема процесу прийняття рішень. Комплекс умінь та навичок майбутніх офіцерів автосправи прикордонної служби варто розділити на професійні та загальні.

Діяльнісно-комунікаційним компонентом готовності майбутніх офіцерів автосправи прикордонної служби до застосування ІКТ є сукупність вмінь, що дають змогу досягти відповідного до професійної діяльності результату за рахунок оптимального рівня обізнаності фахівцями прикордонної служби змісту та сутності інформаційно-комунікаційних технологій. Уміння майбутніх офіцерів автосправи прикордонного відомства оперувати згаданими вище технологіями сприятимуть становленню і особистості фахівця-прикордонника, і колективів в цілому.

Аналіз наукових джерел, де розкрито якості особистості, необхідні професійно готовому офіцеру автосправи прикордонної служби для виконання професійної діяльності, нами виділено ще один компонент – рефлексивний.

У рефлексивному компоненті передбачено самооцінку професійної підготовки майбутніх бакалаврів-прикордонників автосправи і використання інформаційно-комунікаційних технологій. Готовність містить у собі як важливий елемент – потребу майбутнього фахівця у професійному вдосконаленні.

Можна розглянути особистісні якості майбутнього бакалавра-прикордонника автосправи на прикладі психологічної моделі спеціаліста [6, с. 20]. Вчена виділяє таку якості як впевненість у собі; здатність брати на себе відповідальність за прийняті рішення; здатність обрати раціональне рішення за умови недостатньої інформації та обмеження часу; вміння об'єктивної оцінки власних сил й можливостей; здатність до тривалого збереження високого рівня активності; вміння розподілу увагу при одночасному виконанні декількох дій; врівноваженість; здатність

швидко встановлювати контактів з людьми; вміння викликати довіру в людей. Згадані якості мають прояв залежно від змісту професійної діяльності офіцера автосправи прикордонної служби.

Значення рефлексивного компоненту готовності майбутніх бакалаврів-прикордонників автосправи до застосування інформаційно-комунікаційних технологій полягає в усвідомленому виборі професійної діяльності та самореалізації як успішних фахівців. Рефлексивний компонент передбачає наявність в майбутніх бакалаврів-прикордонників автосправи таких особистісних якостей як самоаналіз, саме він є основою рефлексії. Фахівець, який вміє рефлексувати є цінним фахівцем, оскільки він здатний аналізувати свої дії та слова.

Таким чином, на основі аналізу та систематизації теоретичного наукового матеріалу, нами сформульовано висновки про те, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми бакалаврами-прикордонниками автосправи вимагає сформованості конкретних компонентів відповідної готовності. Перед майбутніми фахівцями висунуто чимало специфічних вимог як до особистості, так і до змісту діяльності, тому переважна більшість поданих вище якостей є необхідною для застосування згаданих технологій у прикордонних підрозділах ДПСУ.

Висновки

При аналізі нових моделей навчання майбутніх бакалаврів автосправи встановлено, що їх дієвість та доцільність можливо оцінити за допомогою комплексу критеріїв. Для оцінки запропонованих рішень навчання, сформовано комплекс критеріїв за допомогою яких оцінюється дієвість запропонованих рішень під час навчання. Зазначені критеріїв готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності - складова сучасного освітнього процесу у ВЗВО. Обрані критеріїв здатні вирішити окремі завдання, що виникають при підготовці у ЗВО із специфічними

умовами навчання. Перспективи подальших розвідок вбачаються у формування нових моделей підготовки майбутніх бакалаврів автосправи із застосуванням сучасних методів і форм навчання та забезпечення передумов до аналізу тотожної тематики в різних галузях освіти. Окремі елементи орієнтовані на формування моделі готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності.

Література

1. Баловсяк Н.В. Формування інформаційної компетентності майбутнього економіста в процесі професійної підготовки: монографія. Київ. 2006.

2. Чубук Р.В. Критерії, показники та рівні професійної компетентності соціальних педагогів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Острог, 2008. Вип. 11. С. 255-256.

3. Білецька Г.А. Критерії, показники й рівні сформованості природничо-наукової компетентності майбутніх екологів. *Освіта та педагогічна наука*. 2014. Вип. 2 (163). С.19).

4. Морозова К.О. Показники, рівні розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів. *Science and education a new dimension. pedagogy and psychology*. 2014. Вип. II (8). С. 116.

5. Торічний О.В. Теоретико-методичні засади формування військово-спеціальної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників у процесі навчання: монографія. Хмельницький. 2015.

6. Будник С.М. Формування професійної готовності офіцерів-прикордонників до творчого вирішення завдань управлінської діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 / Хмельницький, 2006. 20 с.

Корєхов А.О.

Критерії сформованості професійної готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування інформаційно-комунікаційних технологій

У статті подано критерії, які було визначено з метою пошуку підвищення ефективності формування професійної готовності майбутніх бакалаврів автосправи в системі діяльності Державної прикордонної служби України. Зважаючи на те, що було визначено певне коло критеріїв, що, на нашу думку, здатні перевірити дієвість запропонованих рішень в процесі організації навчального процесу.

Методом експертної оцінки працівниками кафедри транспортних засобів та спеціальної техніки було визначено наступні критерії: мотиваційний, діяльнісно-комунікаційний, рефлексивний, когнітивний критерій.

Комплекс критеріїв сформовано з урахуванням специфіки навчання у військовому закладі вищої освіти на основі аналізу навчального процесу. Встановлено, що застосування інформаційно-комунікаційних технологій майбутніми бакалаврами-прикордонниками автосправи вимагає сформованості конкретних компонентів відповідної готовності. Перед майбутніми фахівцями висунуто чимало специфічних вимог як до особистості, так і до змісту діяльності, тому переважна більшість поданих вище якостей є необхідною для застосування згаданих технологій у прикордонних підрозділах ДПСУ. При визначенні комплексу критеріїв використовувався досвід науково-педагогічного складу військового закладу вищої освіти, посадові інструкції майбутнього бакалавра автосправи у сфері відповідальності прикордонного відомства. Отриманий комплекс критеріїв надає можливість сформувати організаційно-педагогічні умови розвитку майбутніх бакалаврів автосправи із корегуванням змісту освітнього процесу шляхом інтенсифікації та впровадження активної діяльності із застосуванням ІКТ. Встановлено, що дієвість запропонованої моделі

готовності майбутніх бакалаврів автосправи до застосування ІКТ у професійній діяльності, можливо перевірити за допомогою комплексу критеріїв та оцінити дієвість запропонованих рішень під час навчання.

Ключові слова: критерії сформованості, професійна готовність, майбутні бакалаври автосправи, інформаційно-комунікаційні технології, військовий заклад вищої освіти.

Корехов А.А.

Критерии формирования профессиональной готовности будущих бакалавров автодела к применению информационно-коммуникационных технологий

В статье представлены критерии, которые были определены с целью поиска повышения эффективности формирования профессиональной готовности будущих бакалавров автодела в системе деятельности Государственной пограничной службы Украины. Принимая во внимание то, что было определено определенный круг критериев, что, по нашему мнению, способны проверить действенность предложенных решений в процессе организации учебного процесса.

Методом экспертной оценки работниками кафедры транспортных средств и специальной техники были определены следующие критерии: мотивационный, деятельностно-коммуникационный, рефлексивный, когнитивный критерий.

Комплекс критериев сформирован с учетом специфики обучения в военном заведении высшего образования на основе анализа учебного процесса. Установлено, что применение информационно-коммуникационных технологий будущими бакалаврами-пограничниками автодела требует сформированности конкретных компонентов соответствующей готовности. Перед будущими специалистами выдвинуто немало специфиче-

ских требований как к личности, так и к содержанию деятельности, поэтому подавляющее большинство представленных выше качеств является необходимым для применения упомянутых технологий в приграничных подразделениях ГНСУ. При определении комплекса критериев использовался опыт научно-педагогического состава военного учреждения высшего образования, должностные инструкции будущего бакалавра автодела в сфере ответственности пограничного ведомства. Полученный комплекс критериев позволяет сформировать организационно-педагогические условия развития будущих бакалавров автодела с корректировкой содержания образовательного процесса путем интенсификации и внедрение активной деятельности с применением ИКТ. Установлено, что действенность предложенной модели готовности будущих бакалавров автодела к применению ИКТ в профессиональной деятельности, можно проверить с помощью комплекса критериев и оценить действенность предложенных решений во время обучения.

Ключевые слова: критерии сформированности, профессиональная готовность, будущие бакалавры автодела, информационно-коммуникационные технологии, военный учреждение высшего образования.